

FORSIKRINGSBEVIS

Hva er forsikret	Forsikringssum	Egenandel
------------------	----------------	-----------

Forsikringen dekker**Båt Kasko**

- Båt Pluss er ikke valgt

- Løst utstyr og personlige eiendeler i båten

50 000

Utleie av båten er ikke valgt

Ansvar

Retts hjelp

100 000

Ulykke

- Død

100 000

- Invaliditet

500 000

- Behandlingsutgifter

15 000

Redning og assistanse

Ved deltakelse i seilbåtregatta er egenandelen 2 %

av båtens forsikringssum - minimum egenandelen

angitt i forsikringsbeviset

Hva du må gjøre for å forebygge skader - Sikkerhetsforskrifter

Dette gjelder også andre som er ansvarlig for båten (forsikringsavtaleloven § 4-11)

- Båten skal fortøytes, holdes lens og føres tilsyn med

- Båten skal holdes i sjødyktig stand i henhold til Sjøloven

- Når båten står på parkert henger, skal hengeren låses for å hindre påkobling til hengerfeste

- Utenbordsmotor og hekkaggregat skal være fastlåst eller boltet til båten eller innelåst i bygning

- Løst utstyr skal være innelåst i båten eller bygning

- Under opplag skal båten være forsvarlig støttet opp og tildekket

Ellers kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis (forsikringsavtaleloven § 4-8).

Ansvarsbegrensninger**Du må varsle Gjensidige**

- hvis båten skal endres eller påbygges, eller tekniske egenskaper skal endres

- hvis båten skal bevege seg utenfor angitt fartsområde

- hvis båten skal anvendes til andre formål enn det som er angitt i forsikringsbeviset

Ellers kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort (forsikringsavtaleloven § 4-6).

Du må også varsle Gjensidige

- hvis sikkerhetstiltakene endres

Ellers kan erstatningen reduseres forholdsmessig - ut fra forholdet mellom avtalt og riktig pris (forsikringsavtaleloven § 4-7).

Frist for å melde skade

Skade/krav skal meldes til Gjensidige innen ett år etter at forsikrede / den som har rett til erstatningen, fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet. Ellers kan retten til erstatning falle bort.

Klagemuligheter

Dersom det er noe du ikke er fornøyd med, kan du kontakte

- Gjensidiges Kundeombud

- Finansklagenemnda

FORSIKRINGSBEVIS**Fritidsbåt**

	Dekkes	Dekkes ikke
Hvem forsikringen gjelder for?	<ul style="list-style-type: none">- Forsikringstager- Registrert eier- Andre med tinglyst interesse i båten- Enhver rettmessig bruker av båten	
Hvor gjelder forsikringen?	<ul style="list-style-type: none">- Europa inntil 200 nautiske mil fra fastlandet - inkl. overfart til Svalbard, Island, Storbritannia, Madeira, Azorene og Kanariøyene	<ul style="list-style-type: none">- Hjemtransport av båt ved bruk av redningsdekningen er begrenset til Skandinavia
Når gjelder forsikringen?	<ul style="list-style-type: none">- På turer og opphold på inntil 12 måneder borte fra båtens permanente havn- Med båtens permanente havn menes stedet som er angitt i forsikringsbeviset	
Hva er forsikret?	<ul style="list-style-type: none">- Båt inkl. fastmontert utstyr - angitt i forsikringsbeviset- Tilhørende jolle begrenset til maksimalt 12 fot med utenbordsmotor t.o.m. 15 HK, inntil kr 50 000- Løst utstyr inkl. personlig løsøre - angitt i forsikringsbeviset	<ul style="list-style-type: none">- Kontanter og verdipapirer- Båt og motor som er ført inn til Norge i strid med gjeldende toll-/avgiftsregler

FORSIKRINGSBEVIS

Fritidsbåt

	Dekkes	Dekkes ikke
Hvilke skader?	<ul style="list-style-type: none"> - Grunnstøting, kollisjon, stranding, synking, kantring - Brann med åpne flammer, lynnedslag og eksplosjon - Tyveri og forsøk på tyveri - Annen plutselig og uforutsett skade oppstått ved ytre påvirkning - Brudd på mast og bom - Skader under transport - Skade under opplag inkludert opptak og sjøsetting - Skader under seilbåtregatta - Hjemtransport av båten ved tyveri - Redningskostnader når båten blir utsatt for skade, tyveri/driftsstans eller fører og passasjer blir utsatt for sykdom, ulykke eller død: <ul style="list-style-type: none"> - assistanse og bergelønn - transport av båt til nærmeste verksted som kan reparere skaden, eller hvis det er rimeligere, reparasjon på stedet. Om dette ikke lar seg gjøre dekkes hjemtransport av båten - utgifter til hjemtransport av båt, fører og passasjerer når reisen ikke kan fortsette på grunn av sykdom, ulykke eller død hos fører eller passasjer - utgifter til annet nødvendig lokalt overnattingssted, sykehus, lege, e.l - merutgifter til hotellopphold for fører og passasjerer i stedet for hjemtransport, når båten kan repareres på stedet innen rimelig tid - hjemtransport av båt etter at den er reparert på nærmeste verksted som kan reparere skaden - På drivstoffsystem og motor <ul style="list-style-type: none"> - Skade som følge av plutselig og uforutsett tilførsel av forurenset eller infisert drivstoff - Skade som følge av feilfylling på drivstofftank - Ansvar - se Fellesdekninger / Generelle vilkår 	<ul style="list-style-type: none"> - Slitasje og skader som utvikles gradvis som råte, korrosjon, tæring og materialtretthet - Skade oppstått i forbindelse med utleie av båten med mindre utleie er angitt i forsikringsbeviset - Skader og mangler som kan kreves dekket av garanti eller reklamasjon - Skader inntruffet under deltagelse i motorbåtregatta og fartsprøver - Verdiforringelse som følge av reparasjon - Skade på seil alene - Skade som skyldes varmgang i motor/drivverk uansett årsak - Tap eller skade som skyldes frost uansett årsak til frostskaaden. Dette gjelder også når varmekilden svikter som en følge av at strømtilførsel blir brutt. Følgeskader som for eksempel at båten synker, dekkes heller ikke. Allikevel dekkes skade ved at boblehavn svikter, såfremt båten mot betaling er i opplag hos tredjemann - Tap eller skade som skyldes berøring med is. Eventuelle følgeskader som for eksempel at båten synker, dekkes heller ikke. Allikevel dekkes skade ved at boblehavn svikter, såfremt båten mot betaling er i opplag hos tredjemann - Materiell til bruk under opplag - Skade som følge av feilfylling og forurenset drivstoff eller infisert drivstoff på motor til jolle eller ekstra motor til hovedbåten - Tap av drivstoff som følge av tilførsel av forurenset eller infisert drivstoff, eller som følge av feilfylling
	<p>I tillegg dekkes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Retts hjelp - Ulykke <ul style="list-style-type: none"> - Invalidetserstatningen tilfaller forsikrede - Dødsfallerstatning tilfaller forsikredes ektefelle, samboer, subsidiert arvinger etter lov eller testament - Behandlingsutgifter <p>Se Fellesdekninger / Generelle vilkår</p>	

Fritidsbåt

Gjensidige

FORSIKRINGSBEVIS

Fritidsbåt

Dekkes

Dekkes ikke

Prisberegning

Fordi risikoen endrer seg vesentlig gjennom året, beregnes prisen etter følgende tabell:

Måned	% av årspremie
Januar	3 %
Februar	3 %
Mars	4 %
April	7 %
Mai	9 %
Juni	10 %
Juli	18 %
August	16 %
September	10 %
Oktober	10 %
November	6 %
Desember	4 %

Ved opphør av forsikring kan det derfor forekomme restbeløp eller tilgodebeløp.

FELLESEDEKNINGER/-VILKÅR

Ulykke

- Fritidsbåtforsikringen dekker ulykkesskade for fører (enhver rettmessig bruker av båten) og passasjerer som rettmessig er om bord eller oppholder seg ved båten når båten er den direkte årsak til skaden

	Dekkes	Dekkes ikke
Hvilke skader?	<p>- Dødsfall som følge av ulykkesskade</p> <p>- Varig medisinsk invaliditet som følge av ulykkesskade</p> <p>Med medisinsk invaliditet menes varig fysisk og/eller psykisk funksjonsnedsettelse. Invaliditeten fastsettes uten hensyn til yrke, nedsatt evne til inntektsgivende arbeid, fritidsinteresser o.l.</p> <p>Med ulykkesskade menes skade på kroppen forårsaket av en plutselig og uforutsett, ytre fysisk hendelse (ulykkestilfelle) som inntreffer i forsikringstiden.</p> <p>I tillegg dekkes plutselige og uforutsette skader som skyldes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fall som ikke er forårsaket av sykdom - vridningsskader av kne og ankel - brudd (fraktur) i skulder, arm, håndledd, lårbein, leggbein, skinnlegg, ankel eller hælbein som følge av hard og/eller feil landing etter hopp <p>Behandlingsutgifter etter en erstatningsmessig ulykkesskade erstattes inntil sum angitt i forsikringsbeviset. Behandlingsutgifter utbetales i inntil 2 år fra skadedagen og dekker nødvendige utgifter til:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tannlege - Lege. Som utgangspunkt skal det offentliges tilbud benyttes. - Behandling på sykehus. - Kiropraktor, eller fysikalsk behandling - Alternativ behandling foreskrevet av lege - Bildediagnostikk, bandasjer, medisiner og proteser foreskrevet av lege eller tannlege - Rimelige reiseutgifter mellom hjemstedet og behandlingsstedet - Utgifter til rehabilitering /opptreningscenter foreskrevet av lege. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skade som følge av deltakelse i slagsmål eller forbrytelser - Selvmord eller forsøk på selvmord. Likevel dekkes selvmord dersom kravstilleren kan sannsynliggjøre at dette skyldes en akutt sinnforvirring med ytre årsak – ikke en sinnslidelse. - Ulykkesskade som følge av jordskjelv i Norge - Krig, se Generelle vilkår i del 2 - Atomvåpen og radioaktiv stråling, se Generelle vilkår i del 2 for sumbegrensning pr. skadehendelse - For personer i militære styrker med oppdrag utenfor Norge: Skade som følge av krigshandling, terrorhandlung eller opptøyer - Skade som anses å skrive seg fra annen sykdom eller sykkelig tilstand/disposisjon - Psykiske skader alene, f.eks. sjokk, uten at det samtidig er oppstått skade på kroppen. Psykiske skader dekkes bare når det samtidig er oppstått fysisk skade som medfører varig og erstatningsmessig medisinsk invaliditet - Følgende sykdommer, diagnoser, tilstander eller skader selv om ulykke kan påvises som årsak: <ol style="list-style-type: none"> 1. Muskel-/skjeletttilstander: <ul style="list-style-type: none"> - myalgier og andre uspesifikke smertetilstander - tendinitter, tendinoser og impingement 2. Hjerne-/karsykdommer 3. Utmattelsessyndromer - Skade/sykdom som skyldes smitte gjennom bakterier, virus eller annen smittekilde, f.eks. insektstikk/-bitt, alle former for hepatitt og sykdommer forårsaket av HIV-infeksjon - Skade som skyldes medisinske komplikasjoner ved undersøkelse eller behandling utført av autorisert eller uautorisert helsepersonell - Tannskader som følge av tygging - Tannskade gir ikke rett til invaliditetserstatning - Utgifter til behandling og opphold i private sykehus, poliklinikker, rekonvalesent hjem og hotell - Behandlingsutgifter som påløper etter 2 år fra skadedagen - Behandling hos tannlege uten offentlig tilskudd for barn under 18 år

FELLESEKKNINGER/-VILKÅR**Ulykke****Dødsfallserstatning**

Dersom ulykkesskaden medfører dødsfall innen ett år, utbetales dødsfallserstatning. Det gjøres fradrag dersom det er utbetalt forskudd på invaliditetserstatning for samme skade.

kan kreves fra annet hold.

Når det kan antas at sykelig tilstand/disposisjon eller mén, sammen med ulykkesskaden, har medvirket til forsikredes død, reduseres erstatningen i den grad dette har hatt betydning for dødsfallet.

For ulykkesdekningen i Motorvogn / Arbeidsmaskin / Fritidsbåt gjelder:

- Dersom den omkomne på skadetidspunktet ikke hadde barn eller ektefelle/samboer i live eller forsørget sine foreldre, er erstatningen begrenset til kr 10 000
- Dødsfallserstatningen tilfaller sikredes ektefelle/samboer, subsidiært arvinger etter lov eller testament. Med samboer menes person som forsikrede har levd sammen med i et ekteskapslignende forhold, dersom det fremgår i Folkeregisteret at vedkommende har bodd sammen med forsikrede de siste to år, eller person som har felles bopel og felles barn med forsikrede. Dette gjelder ikke dersom det forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap kunne inngås da ulykkesskaden inntrådte.

Invaliditetserstatning

For 100 % invaliditet utbetales invaliditetserstatning med sum angitt i forsikringsbeviset. For delvis invaliditet utbetales en forholdsmessig del av summen. Dør forsikrede innen ett år etter skaden, betales ingen invaliditetserstatning.

Graden av invaliditet fastsettes etter Sosial- og Helsedepartementets invaliditetstabell i forskrift av 21. april 1997, del II og III. Tap av, eller skade på kroppsdel eller organ som var fullstendig funksjonsudyktig før ulykkesskaden inntraff, gir ikke rett til invaliditetsforsikring. Dersom en kroppsdel eller et organ tidligere var delvis funksjonsudyktig, gjøres det fradrag for dette når invaliditetsgraden bestemmes.

Endelig erstatning fastsettes senest når det har gått 3 år etter skadedagen. Dersom invaliditetsgraden fremdeles kan forandre seg, skal oppgjøret basere seg på hva som må antas å bli den varige medisinske invaliditeten ut fra tilstanden på 3-årsdagen.

Samlet invaliditetsgrad for én og samme skade kan høyst bli 100 %.

Når det kan antas at sykelig tilstand/disposisjon eller mén, sammen med ulykkesskaden, har medvirket til forsikredes invaliditet, reduseres erstatningen i den grad dette har hatt betydning for invaliditeten.

For ulykkesdekning i Fritidsbåt gjelder:

- Invaliditetserstatningen tilfaller forsikrede. Skades flere personer ved samme ulykkestilfelle, er samlet erstatning begrenset til kr 1 000 000. Erstatningen vil da bli forholdsmessig fordelt mellom de skadelidte.
- Behandlingsutgifter: Det må fremlegges originale kvitteringer. Forsikringen dekker bare utgifter som ikke

FELLEDEKNINGER/-VILKÅR

Ansvar

- Fritidsbåtforsikringen dekker ansvar som eier og rettmessig bruker av fritidsbåten - i Europa

	Dekkes	Dekkes ikke
Hvilke ansvar?	<p>Erstatningsansvar for skade på tredjemanns person, ting eller formuesskade</p> <ul style="list-style-type: none"> - når sikrede er erstatningsansvarlig i henhold til gjeldende rett og - når skaden/tapet er konstatert i forsikringstiden <p>I tillegg gjelder for:</p> <p>Fritidsbåtforsikring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ansvar for vrakfjerning når vraket er til sjenanse eller er skjemmende - Ansvar for båtens passasjerer i henhold sjøloven dersom inntekten ikke overstiger kr 50 000,- pr kalenderår. Ansvaret for personskade er begrenset i henhold til sjølovens § 175 	<p>Erstatningsansvar</p> <ul style="list-style-type: none"> - som har sammenheng med sikredes yrke eller ervervsvirksomhet - for skade på ting oppstått ved graving, sprengning, peling, spunting og riving, samt ved ras, jordforskyvning, dambrudd og setning i grunnen hvis ikke dette er avtalt og skrevet under 'Dekkes' - overfor ektefelle/samboer, foreldre, steforeldre, fosterforeldre, svigerforeldre, søsken, barn, barnebarn, stebarn, fosterbarn, samt ektefelle og samboere av dem som er nevnt. Det er familieforholdet på det tidspunkt skaden forvoldes, som legges til grunn. - for skade på sikredes andel av ting som eies i fellesskap. Det er eierforholdet på det tidspunkt skaden forvoldes, som legges til grunn. - for oppreisning (skadeserstatningsloven § 3-5) - for æreskrenking og krenking av privatlivets fred (skadeserstatningsloven § 3-6) - som alene bygger på tilsagn, avtale, kontrakt eller garanti, herunder ansvar sikrede endelig må bære fordi sikrede har gitt avkall på sin rett til regress - for bøter, gebyr o.l. - skade på ting som tilhører en annen, men som sikrede eller noen på dennes vegne bruker, leier, låner eller har mottatt til transport eller forvaring - eller formuestap som følge av dette - som styremedlem - ved overføring av smittsom sykdom - som sikrede pådrar seg ved gradvis forurensning - for skade på ting forårsaket av sopp og råte eller på grunn av langsom inntrengning av fuktighet - som følge av forsettlig handlinger, jfr FAL § 4-9 - for enhver handling som omfattes av straffeloven kap. 25 Voldslovbrudd mv. eller kap. 26 Seksuallovbrudd, kap.29 Vern av tilliten til penger og visse dokumenter og kap. 30 Bedrageri, skattesvik og lignende økonomisk kriminalitet - for korrupsjon (skadeserstatningsloven § 1-6)

FELLESEKKNINGER/-VILKÅR**Ansvar****Behandling av erstatningskrav og fordeling av saksomkostninger**

Blir krav som overstiger egenandelen, reist mot sikrede eller Gjensidige, og ansvaret omfattes av forsikringsavtalen, behandler Gjensidige saken og betaler de nødvendige kostnader for avgjørelse av erstatningsspørsmålet med følgende begrensninger:

- Omfattes bare deler av kravet av forsikringsavtalen, og Gjensidige velger å engasjere ekstern juridisk og/eller sakkyndig bistand, fordeles kostnadene ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet etter partenes økonomiske interesse i saken
- Er Gjensidige villig til å ordne en sak i minnelighet, eller å betale kravet innenfor forsikringssummen, dekker Gjensidige ikke videre utgifter ved tvisten. Gjensidige har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte
- Dersom sikrede blir idømt et erstatningsbeløp som er høyere enn forsikringssummen, erstatter Gjensidige prosessutgifter forholdsmessig
- Dersom sikrede uten Gjensidiges samtykke unnlater å påanke en fellende dom, vil Gjensidige foreta en selvstendig vurdering av om det idømte erstatningskravet og eventuelle omkostninger er dekningsmessig under forsikringen
- Selv om forsikringssummen overskrides, dekkes omkostninger som på forhånd er godkjent av Gjensidige, og renter av idømt dekningsmessig erstatningsbeløp

Sikredes plikter

Sikrede plikter å:

- gi Gjensidige de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelig for sikrede og som Gjensidige må ha for å vurdere ansvar og utbetale erstatning
- utføre undersøkelser Gjensidige finner nødvendig for å avklare om skaden/tapet omfattes av forsikringsavtalen
- delta i møter, forhandlinger og/eller rettergang og selv dekke kostnadene til dette

Sikrede må ikke påta seg erstatningsplikt eller forhandle om erstatningskrav uten Gjensidiges godkjenning. Uten slik godkjenning plikter ikke Gjensidige å betale erstatning.

Forsikringssum

- Fritidsbåtforsikring:
 - For personskade: 3 020 000 SDR (valuta)
 - Ved tingskade: 1 510 000 SDR (valuta)

Egenandel

Fra erstatningsoppgjøret trekkes egenandel angitt i forsikringsbeviset ved hvert skadetilfelle.

Definisjoner

- Skade på person anses inntruffet når en person dør, skades eller blir påført sykdom
- Skade på ting anses inntruffet ved tap av eller fysisk skade på ting (herunder dyr og fast eiendom), eller når elektronisk lagret informasjon forvanskes eller går tapt på annen måte. Økonomisk tap påført tredjemann som følge av skaden, regnes som en del av denne.
- Med formuesskade menes økonomisk tap som ikke er oppstått som følge av skade på person eller ting

FELLESEDEKNINGER/-VILKÅR

Retts hjelp

- Fritidsbåtsforsikringen dekker tvist som eier, rettmessig bruker eller fører av forsikret fritidsbåt - i Europa

	Dekkes	Dekkes ikke
Hvilke utgifter?	<p>Når sikrede er part i tvist, dekkes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rimelige og nødvendige utgifter til advokat - Rettsgebyr - Utgifter til sakkyndige oppnevnt av retten - Utgifter til sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten, begrenset til 40 % av forsikringssum eller økonomisk interesse - Utgifter til vitner ved hovedforhandling og bevisopptak - I jordskiftesaker dekkes kostnader etter Jordskifteloven § 7-1 med unntak av bokstav c) og d) - Tilkjente saksomkostninger når sikrede kan sannsynliggjøre at motparten har manglende betalingsevne - Som alternativ til dekning av utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner, kan sikrede velge utenrettslig meklings, jfr tvisteloven § 5-4, ved bruk av mekle.no <p>De sertifiserte meklerne som mekler gjennom mekle.no er upartisk og uavhengig av partene, og har særskilt kompetanse innen rettsområdet. Ønsker sikrede å ha egen advokat med i meklingsprosessen dekkes ikke sikredes advokatutgifter under rettshjelpsforsikringen. Sikrede kan når som helst kreve meklings avsluttet. Velger sikrede å avslutte meklings, vil rettshjelpdekning være i behold.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rettsgebyr i ankeinstans. Bestemmelsen om anke gjelder også ved bruk av andre rettsmidler - Lødmte saksomkostnader enten de har hjemmel i lov eller avtale - Utgifter pådratt før tvist er oppstått - Tilkjente omkostninger fra tidligere rettsinstans(er) hvis saken etter en anke løses ved et forlik der du skal dekke egne omkostninger - Utgifter til tvist som løses ved voldgift - Utgifter som kan knyttes til offentlig saksbehandling før forvaltningsvedtak
Hvilke tvister?	<ul style="list-style-type: none"> - Tvister som er oppstått når forsikringen er i kraft, med mindre tvisten er unntatt i kolonnen til høyre - Tvist som har sammenheng med ervervsrelatert drift på landbrukseiendom, såfremt driften ikke overstiger årlig omsetning på kr 100 000 <p>For Hus-, Hytte-, Innbo-, Motorvogn- og Båtforsikring gjelder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ved tvist som er oppstått etter at bolig/hytte/fritidsbåt/motorvogn er solgt og forsikringen i Gjensidige opphørte i forbindelse med salget, dekkes rettshjelputgifter hvor sikrede er part i egenskap av tidligere eier - Tvist med selger i forbindelse med kjøp av ny bolig/hytte/fritidsbåt/motorvogn som sikrede ennå ikke har overtatt og tegnet egen forsikring på, dersom tidligere tilsvarende eiendom/båt/kjøretøy var forsikret i Gjensidige på kjøpstidspunktet - Særskilt for tvister som anlegges som gruppesøksmål etter tvisteloven kap. 35; <ul style="list-style-type: none"> - Dersom dekningsmessig tvist anlagt som gruppesøksmål blir avvist, er kostnadene knyttet til saksanlegg begrenset til kr 10 000 for hver sikrede i Gjensidige, likevel begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesser i saken. Utbetalingen kommer til fradrag dersom ny rettshjelpdekning innvilges. 	<ul style="list-style-type: none"> - Straffesak eller tvist som har utspring i ulovlig handling fra sikredes side - Tvister som har sammenheng med ærekrenkelse, (nett)sjikkane, trakassering, fornærmelse og saker om erstatningsplikt etter skadeerstatningsloven § 3-3, § 3-5 og 3-6 - Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. For yrkesreise betalt av arbeidsgiver dekkes ikke arbeidsrettslig tvist med egen arbeidsgiver - Tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede eiendom eller leilighet, herunder tvist om fysiske feil eller mangler og rene avtaletvister vedrørende eiendom utenfor Norden, som timeshareleiligheter og lignende. Har sikrede kun innboforsikring, dekkes ikke tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede leilighet - Tvist i saker hvor sikrede er part i egenskap av å være selger av eiendommen og sikrede har tegnet eierskifteforsikring - Tvist som har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse, underholdningsbidrag, bodeling, oppløsning av økonomisk fellesskap etablert av samboende, oppløsning av husstandfelleskap, og felleseie- og dødsboskifter - Tvist som gjelder tvangfullbyrdelse av krav etter lov om tvangfullbyrdelse - Tvist som gjelder veksel sak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsordning og sak som gjelder konkurs eller akkord dersom sikrede er skyldner - Ekspropriasjonssak eller skjønns sak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom

FELLESDEKNINGER/-VILKÅR

Retts hjelp

- Dersom gruppesøksmål fremmes, er den samlede erstatning for alle tvistene begrenset til kr 250 000 likevel begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesser i saken	- Tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning- Retts hjelpsutgifter for juridiske personer som dødsbo, borettslag, andelslag, stiftelse og lignende - herunder tvist hvor nevnte juridiske personer representerer sikrede- Tvist om advokatsalær eller utgifter til sakkyndige- Tvist mellom sameiere. Likevel dekkes tvist mellom eiere av ulike eierseksjoner i samme sameie eller andelseiere i samme borettslag og tvister mellom sameiere som har retts hjelpforsikring under landbruksforsikring- Tvist i egenskap av eier, fører eller bruker av motorvogn eller båt- Retts hjelpsutgifter dersom tvistegrunnlaget forelå ved forsikringens ikrafttreden- Tvister der sikredes krav er foreldet- Tvister der sikrede ikke har rettslig interesse- Tvist med Gjensidige som følge av at det er gitt avslag på retts hjelpsdekning

FELLESEDEKNINGER/-VILKÅR**Retts hjelp****Hva er en tvist?**

- Tvist foreligger når et fremsatt krav er bestridt, helt eller delvis - muntlig eller skriftlig
- Spørsmål om det er en eller flere tvister avgjøres etter en helhetsvurdering. I vurderingen av om det er en tvist vektlegges blant annet følgende;
 - om kravene har samme årsak eller gjelder samme underliggende faktum
 - om det er nær sammenheng mellom kravene
 - om kravene gjelder samme gjenstand, kontrakt eller tap
- En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker

egenandel på 20 % av utgiftene som dekkes av forsikringen.

- Det trekkes bare en egenandel for hver tvist selv om det er flere parter på samme side.
- Der utenrettslig mekling benyttes, er egenandel kr 0,-

Hvilke domstoler tvisten må høre inn under

- Tvisten må høre inn under meklingsinstitusjoner med begrenset domstolsmyndighet dl § 1,2 ledd eller de alminnelige domstoler, dl § 1,1 ledd. Dersom saken føres for særdomstol, jf. dl § 2, men kunne vært ført for de alminnelige domstoler, dekkes likevel retts hjelpsutgifter. Jordskifteretten likestilles under retts hjelpsvilkårene med de alminnelige domstoler.

Melding av retts hjelpssaker

- Forespørsel skal snarest meldes til selskapet og senest ett år etter at advokat ble kontaktet
- Dersom advokat benyttes under offentlig forvaltningsbehandling, regnes fristen for melding til selskapet fra det tidspunkt hvor den offentlige klagebehandlingen er fullt utnyttet
- Der det er flere parter på samme side, skal det sendes en samlet oversikt over alle parter og hvor de er forsikret.

Rimelige og nødvendige utgifter

- Tvisteloven §§ 6-13, 10-5 og kapittel 20, Regler for god advokatskikk og Advokatforeningens salærveiledning, er retningsgivende for hva som er rimelige og nødvendige utgifter.
- Er det flere parter på samme side med likeartede interesser, kan Gjensidige kreve at disse benytter samme juridiske og tekniske bistand – forutsatt at de er forsikret i samme selskap.

Opplysninger Gjensidige har behov for

- Ved krav om oppgjør har Gjensidige samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær, dvs. oppdragsbekreftelse, timeliste, spesifisert salæroppgave, og Gjensidige skal ha dokumentasjon for at egenandel er betalt. Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

Forsikringssum og egenandel

- Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset.
- Erstatningen er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken.
- Dersom det er flere parter på sikredes side, er den samlede erstatning for samtlige parter på sikredes side, begrenset til den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset.
- I tillegg til egenandelen på kr 4 000, må sikrede betale en

GENERELLE VILKÅR**1. Forsikringsavtalen består av**

- forsikringsdokumentet
- eventuell avtale ved kollektive forsikringer **og reguleres også av**
- forsikringsavtaleloven (FAL)
- det øvrige lovverket

Forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkår og sikkerhetsforskrifter. Spesielle bestemmelser gjelder foran generelle bestemmelser.

2. Norske lover og domstoler

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen. Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres utelukkende ved norsk domstol.

3. Garantiordning for skadeforsikringer

Gjensidige er med i en garantiordning for individuelle/private skadeforsikringer som kan bidra dersom selskapet ikke har penger til å betale.

4. Valuta

Priser, erstatninger og renter beregnes og gjøres opp i norske kroner.

5. Grunnpris

Grunnprisen er et fast beløp uavhengig av forsikringsavtalens omfang. Den dekker kostnader til administrasjon og refunderes ikke ved oppsigelse i forsikringsåret.

6. Ettårige avtaler fornyes automatisk

Forsikringen er ettårig og fornyes automatisk for ett år av gangen dersom ikke forsikringstaker sier opp forsikringen. Gjensidige kan endre pris og vilkår hvert år ved hovedforfall.

7. Angrerett

Private forsikringstakere har rett til å angre på inngått avtale om kjøp av forsikring når salget har skjedd per telefon eller internett. Angrefristen er 30 dager for personforsikring og 14 dager for øvrige forsikringer. Fristen løper fra mottatt forsikringsdokument.

Melding om bruk av angrerett må gis innen utløpet av angrefristen. Forsikringen vil da bli avsluttet, og forsikringstakeren vil kun betale forsikringspremie og evt trafikksforsikringsavgift for de dagene forsikringen har vært i kraft.

8. Tidsbegrensede forsikringer

Forsikringer som er avtalt for en tidsbegrenset periode, opphører på avtalt utløpsdato uten ytterligere varsel.

9. Tilgodehavende

Opphører forsikringen i forsikringstiden, beregnes tilgodehavende for gjenstående del av forsikringstiden, så sant ikke annet er angitt i de enkelte forsikringsbevis. Dette gjelder ikke for grunnpris, se punkt 5.

Ønskes beløpet utbetalt, må kontonummer oppgis. For privatkunder må kontonummeret eies av forsikringstager. For næringslivskunder må kontonummer og forsikringstager være knyttet til samme organisasjonsnummer. Tilgodebeløp kan også overføres til annet forsikringsforhold i Gjensidige.

10. Avtalegiro

Betaling via AvtaleGiro forutsetter trekk i henhold til betalingsoversikten. Ved manglende trekk forfaller resterende del av årspremien til betaling

11. Renter

Det beregnes renter ved erstatningsoppgjør i samsvar med forsikringsavtalelovens §§ 8-4 og 18-4.

12. Opphør ved eierskifte

I stedet for forsikringsavtalelovens § 7-2 gjelder: Skifter den ting forsikringen er knyttet til eier, faller forsikringen bort. Gjensidige svarer likevel for forsikringstilfeller som inntre innen fjorten dager etter eierskiftet. Forsikringen bortfaller uansett når den nye eier har tegnet forsikring.

13. Automatisk opphør av forsikring på registrerte kjøretøy med ansvarsforsikring

Motorvognforsikringen på registrerte kjøretøy med ansvarsforsikring opphører automatisk ved salg, vraking, tyveri og avregistrering.

14. Trafikksforsikringsavgift til staten

Forsikringsselskapene er pålagt å kreve inn trafikksforsikringsavgift til staten. Trafikksforsikringsavgiften følger ansvarsforsikringen for kjøretøy, og du betaler for den perioden kjøretøyet er registrert.

15. Gjensidiges rett til å si opp forsikringen

Gjensidige kan si opp forsikringen ved manglende betaling, feil eller manglende opplysninger samt ved særlige forhold. Gjensidige kan også si opp forsikringen dersom forsikringstaker ikke medvirker til legitimering eller andre kundetiltak i henhold til hvitvaskingsloven, går konkurs eller etter en skade, så sant oppsigelse er rimelig.

16. Svik

Ved svik opphører både rett til erstatning og refusjon av innbetalt beløp, og alle forsikringsavtaler kan sies opp med øyeblikkelig virkning. Allerede utbetalte erstatningsbeløp kan kreves tilbakebetalt.

17. Krig og uroligheter

Forsikringen dekker ikke skade på person, ting eller tap som skyldes

- Krig eller alvorlige uroligheter i Norge
- Krig, krigslignende tilstand eller andre former for uroligheter i utlandet dersom forsikrede reiser inn i, eller tar opphold i, et område med krig eller uroligheter der Norsk Utenriksdepartement som følge av sikkerhetsrisikoen har utstedt reiseråd – hvis ikke annet er avtalt skriftlig
- Deltakelse i krig

Begrensningene over gjelder ikke for personskade som går inn under Lov om yrkesskadeforsikring.

På person og reiseforsikringer dekker Gjensidige likevel skade på person, ting eller tap som skyldes krig, krigslignende tilstand eller uroligheter i utlandet som oppstår i inntil 6 uker fra det Norske Utenriksdepartementet har utstedt reiseråd, når forsikrede allerede befinner seg i området reiserådet gjelder for.

På motorvognforsikring dekker forsikringen ingen skader

GENERELLE VILKÅR

eller utgifter som oppstår i land der det Norske Utenriksdepartementet har utstedt reiseråd som følge av krig, krigslignende tilstand eller uroligheter. På motorvognforsikringen dekker Gjensidige likevel skade på person, ting eller tap som oppstår i inntil 6 uker fra reiseråd foreligger, når forsikret motorvogn allerede befinner seg i det området reiserådet gjelder for.

18. Skade ved terrorhandlinger

Ved terrorhandling er Gjensidiges samlede erstatningsansvar overfor alle kunder og andre kravstillere begrenset til kr 1 milliard pr. skadehendelse. Alle skader som inntreffer innenfor et tidsrom på 48 timer, regnes som samme hendelse. Overstiges fastsatt grense pr. hendelse, vil erstatningen bli redusert forholdsmessig.

For følgende objekter/interesser dekkes uansett ikke skade som direkte eller indirekte er en følge av terrorhandling:

- Dammer, tunneler, broer, flyplasser, jernbanestasjoner, kraftverk, bygninger med mer enn 25 etasjer
- Objekter/interesser utenfor Norden

Begrensningene over gjelder ikke for reiseforsikring eller personforsikringer - eller for personskade som går inn under Bilansvarsloven eller Lov om yrkesskadeforsikring.

Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser - og som forstås å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt.

19. Farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser m.m.

For personskade under Bilansvarsloven og Lov om yrkesskadeforsikring samt på reise- og personforsikringer dekker Gjensidige skade eller tap som følge av farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser, skade eller tap forårsaket av raketter, atomvåpen eller radioaktiv stråling.

For reise- og personforsikringer gjelder følgende begrensning:

Ved skade eller tap forårsaket av atomvåpen eller radioaktiv stråling, er samlet erstatningsansvar overfor alle kunder og kravstillere begrenset til kr 500 millioner pr. skadehendelse. Alle skader som skyldes samme hendelse eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som én skadehendelse.

For øvrige forsikringer dekkes ikke slike skader eller tap.

20. Jordskjelv og vulkanutbrudd

Gjensidige dekker tap eller skade som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv eller vulkanske utbrudd for:

- personforsikringer med unntak av ulykkesskade som følge av jordskjelv i Norge
- reiseforsikringer
- personskade under Bilansvarsloven
- personskade under Lov om yrkesskadeforsikring

For øvrige forsikringer dekkes ikke tap eller skade, og økning i tap eller skade, ved jordskjelv og vulkanutbrudd.

21. Områder som er underlagt sanksjoner

Enhver erstatningsplikt - og andre forpliktelser overfor den forsikrede eller andre rettighetshavere under forsikringen - bortfaller dersom oppfyllelse av forpliktelsen medfører brudd på regelverk som gjennomfører bindende vedtak fattet av FNs Sikkerhetsråd, restriktive tiltak vedtatt av EUs råd eller andre sanksjoner vedtatt av USA, Storbritania eller Norge.

22. Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister – FOSS

Alle skader som meldes et forsikringsselskap, kan registreres i Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister. Når et forsikringsselskap melder en skade til registeret, får selskapet automatisk oversikt over fødsels-, organisasjons- og saksnummer, bransjekode, selskap, skadetype, dato og saksbehandlers initialer for alle skader som tidligere er meldt på samme kunde - også skader i andre forsikringsselskap. Registrerte skader slettes etter 10 år.

Forsikringstaker har innsynsrett ved skriftlig henvendelse til FINANS NORGE, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo eller: firmapost@fno.no

23. Register over livsforsikringer og pensjonsavtaler

Finansnæringens Servicekontor har et register over alle livsforsikringer og pensjonsavtaler slik at forsikrede og etterlatte lettere skal finne opplysninger. Det er registrert navn, fødselsnummer, referansenummer og navnet på finansinstitusjonen.

Forsikringstaker kan få innsyn eller reservere seg mot å stå i registeret ved å henvende seg til FNO Servicekontor, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo. Se også norskpensjon.no

24. Skjønn

Fastssettelse av erstatningsgrunnlag og verdier samt spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller Gjensidige krever det. Skjønnets verdifastsettelse er øvre grense for Gjensidiges erstatningsansvar.

Sikrede eller Gjensidige kan kreve erstatningen fastsatt ved skjønn, for fysisk skade på følgende gjenstander:

- Motorvogn, inkludert tilhenger
- Arbeidsmaskin
- Skip og båt
- Bygning
- Innbo, eiendeler og driftsløsøre
- Driftstap inkludert husleietap
- Verdigjenstander

Med unntak av driftstap og husleietap skal skjønnen bare omhandle den fysiske skaden på den forsikrede gjenstanden, ikke andre krav i anledning skaden.

Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Dersom en av partene ønsker det, kan det velges særskilt skjønnsmann for bestemte ting ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den andre om sitt valg, plikter den andre innen en uke etter at underretning er mottatt, å meddele om hvem som velges. Før skjønnen velger skjønnsmennene en oppmann. Hvis en av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes

GENERELLE VILKÅR

hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet har inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnnet foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsavtalen. Skjønnsmennene foretar verdsettelsen og besvarer spørsmålene ved avbruddstap uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som skjønnsmennenes ansettelse medfører.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnnet bæres med en halvpart på hver. Ved skjønn overfor privatkunder som gjelder tingskade knyttet til privat forsikring, hvor det er Gjensidige som krever skjønn, betaler Gjensidige alle skjønnskostnader. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

25. Informasjon om behandling av personopplysninger

Behandling av dine personopplysninger er nødvendig for å inngå og oppfylle forsikringsavtalen vi har med deg. Opplysningene behandles ved fornyelse av avtalen, ved skadebehandling og oppgjør og for å administrere kundeforholdet. Vi behandler også dine personopplysninger med grunnlag i vår berettigede interesse. Dette gjelder ved kundeoppfølging og markedsføring, ved markeds- og kundetilfredshetsundersøkelser, ved utvikling av nye og eksisterende tjenester og når vi logger besøk på våre nettsider

Ved klagebehandling, regresskrav og rettslige prosesser, vil vi behandle dine personopplysninger med formål å fastsette, gjøre gjeldende og forsvare et rettskrav. Vi behandler også personopplysninger på grunn av andre rettslige forpliktelser som påhviler foretaket som følge av annen lovgiving.

Dersom behandlingen gjelder særlige kategorier av personopplysninger, som helseopplysninger og opplysninger om fagforeningsmedlemskap som er nødvendig for å inngå avtalen, vil vi be om ditt samtykke til dette.

Automatiserte individuelle avgjørelser brukes ved kjøp av forsikring, og ved skadebehandling. I slike avgjørelser kan profilering inngå. Dersom resultatet av automatiserte individuelle avgjørelser påvirker deg i betydelig grad så har du i noen tilfeller rett til manuell inngripen. I de tilfeller dette gjelder vil du bli informert.

Gjensidige kan gjøre dine personopplysninger tilgjengelige for andre for eksempel internt i konsernet, til tjenesteleverandører og samarbeidspartnere, forsikringsformidlere, andre forsikringsselskaper og til forsikringsselskapenes fellesregistre. Dette gjøres kun i den grad dette er tillatt etter gjeldende lovgivning og ikke i strid med vår taushetsplikt. Der utleveringsplikt til offentlige myndigheter går foran taushetsplikten, vil vi også kunne

utlevere personopplysninger uten ditt samtykke.

Dine personopplysninger behandles så lenge du har en forsikring hos oss. Etter at en avtale med oss er sagt opp vil vi lagre opplysningene frem til foreldelsesfrister for de aktuelle produktene er utløpt på grunn av muligheten for fremtidige erstatningskrav som kan tilbakeføres til avtaleforholdet.

Personopplysningsloven gir deg større kontroll over egne personopplysninger. Dette betyr blant annet at du har rett til å be om innsyn, korrigerings eller sletting av dine personopplysninger. Du har i visse tilfeller også rett til å protestere mot behandlingen og rett til å kreve behandlingen begrenset. Du kan motsette deg behandling knyttet til direkte markedsføring og der behandling er basert på samtykke kan du tilbakekalle dette. Du har også rett til å få utlevert personopplysninger du har gitt om deg selv, og du har rett til å klage til tilsynsmyndigheter. Du utøver dine rettigheter gjennom eget innlogget område, eller ved å henvende deg skriftlig til oss.

Behandlingsansvarlig er Gjensidige Forsikring ASA, Norge, Schweigaards gate 21, 0191 Oslo, org.nr. 995 568 217. Kontaktadresse er: Gjensidige Forsikring ASA, Postboks 700 Sentrum, 0106 Oslo.

Du kan også kontakte vårt personvernombud på personvernombudet@gjensidige.no eller skriftlig til: Gjensidige Forsikring ASA, v/ Personvernombudet, Postboks 700 Sentrum 0106 Oslo

Du finner vår fullstendige personvernerklæring på www.gjensidige.no, eller du kan få den tilsendt ved å sende inn en skriftlig henvendelse til oss.

ERSTATNINGSREGLER

Fritidsbåt

Erstatningsregler

I stedet for Forsikringsavtaleloven § 6-1 gjelder:

Skademelding

Ved skade skal sikrede snarest melde fra til Gjensidige på telefon 915 03100 (+47 915 03100 fra utlandet.)

I tillegg skal:

- Brann, tyveri og hærverk meldes politi
- Utgifter dokumenteres med kvittering

Hva andres handlinger betyr for deg

Handlinger eller unnlatelser fra den som er ansvarlig for båten, får samme virkning som om de er sikredes egne handlinger eller unnlatelser.

Reparasjon

Kan båten repareres til vesentlig samme stand som før, erstattes reparasjonskostningene begrenset til forsikringssummen. Dersom reparasjon av de enkelte deler etter Gjensidiges vurdering vil være teknisk eller økonomisk ulønnsomt, skiftes disse ut med likeverdige deler.

Er det ikke tilgjengelige deler i markedet som kan skaffes til den aktuelle båten/motoren, skjer oppgjøret i form av et kontantoppgjør. Prisene på delene settes til hva de ville kostet dersom de var å oppdrive.

Gjensidige kan avgjøre ved hvilket verksted reparasjonen skal foretas. Innebærer reparasjonen en forbedring, gjøres det fradrag tilsvarende verdien av forbedringen. Det gjøres ingen fratrukk for mast eller rigg.

Kontanterstatning utbetales på grunnlag av takst, hvorav arbeidskostnadene erstattes med 50 %.

Merverdiavgift og andre avgifter erstattes kun når dette er betalt.

Tap/totalskade

Er det etter Gjensidiges vurdering ikke økonomisk forsvarlig å reparere skrog, motor eller tilbehør, eller noe av dette har gått tapt, erstattes markedsverdien, d.v.s. hva det ville ha kostet å anskaffe den/de skadde ting av tilsvarende fabrikat, type, årgang og tilstand. Den skadde båten/motoren tilfaller Gjensidige. Erstatningen er begrenset til forsikringssummen.

Det beregnes aldersfradrag for elektronisk utstyr: Ett år etter at utstyret ble kjøpt som nytt reduseres erstatningen med 10 % pr. påbegynte år, maksimum 50 %

Gjensidige har rett til å overta de skadde gjenstander.

Egenandel

Avtalt egenandel trekkes fra erstatningsoppjøret.

Det trekkes ikke egenandel ved tyveri når FG-godkjent gjenfinningssystem med tyverialarm var i funksjon på skadetidspunktet.

Når seilbåt deltar i regatta er egenandelen 2 % av båtenes forsikringssum, minimum avtalt egenandel angitt i forsikringsbeviset.

Ting som kommer til rette

Kommer ting til rette etter at Gjensidige har betalt erstatning, kan sikrede beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Ellers tilfaller tingen Gjensidige.

Ruspåvirkning

Gjensidige dekker ikke:

- Skade som forårsakes av at den sikrede eller den ansvarlige for båten var under påvirkning av rusmidler - FAL § 4-9
- Skade forårsaket av en annen beruset person hvis sikrede eller den ansvarlige for båten har medvirket til bruk. - FAL § 4-9

Grov uaktsomhet og forsett kan føre til redusert erstatning

Erstatningen kan bli redusert dersom sikrede har voldt skaden forsettelig eller ved grov uaktsomhet.

Handlinger eller unnlatelser fra den som er ansvarlig for båten, får samme virkning som om de er sikredes egne handlinger eller unnlatelser.